

HZ Minoren
Visie, beleid en implementatie
2023-2026

Dienst Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit

VERSIE: JANUARI 2023

VASTGESTELD DOOR HET COLLEGE VAN BESTUUR OP
31 JANUARI 2023

Projectgroep minoren 2022/2023	
Projectleider en auteur	Hanneke Wiltjer
Dienst Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit en auteur	Joeri Versluis
Minorcoördinator domein Health Education and Wellbeing	Rinke Dellebeke-van Hell
Minorcoördinator domein Technology, Water and Environment	Manuel Magallon Drijfholt
Minorcoördinator domein Business, Vitality and Hospitality	Martijn Ruissen
Domeinbureau	Demi van Kogelenberg, Loes de Jong, Adrienne Joosen-Schrauwen

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Visie en beleid	6
1.1 Een goed ontwikkeld pakket van minoren.....	7
1.2 Iedere minor voldoet aan de kwaliteitseisen die ook gelden voor curriculair onderwijs.	8
1.3 De minor is bedoeld voor persoonlijke profilering in de breedte of in de diepte.....	9
1.4 De HZ zet in op flexibel onderwijs, ook voor het minorenaanbod.....	10
1.5 Interdisciplinair samenwerken is bij de HZ een speerpunt.	10
1.6 De HZ leidt op samen met het werkveld.....	11
1.7 Onderzoek is onderwijs en onderwijs is onderzoek.	11
1.8 Medewerkers van de HZ worden uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen.	12
2. Organisatorische randvoorwaarden	13
2.1 Besluitvorming, aansturing en coördinatie	13
2.2 Kwaliteitsborging.....	14
2.3 Logistiek.....	14
2.4 Communicatie en marketing	15
2.5 Financiële organisatie.....	16
3. Implementatie	17
Schooljaar 2022/2023.....	17
Schooljaar 2023/2024.....	18
Schooljaar 2024/2025.....	19
Schooljaar 2025/2026.....	20
Bijlagen	21
Bijlage 1 Rolbeschrijvingen	22
Bijlage 2 Protocol ‘Nieuwe minor’	24
Bijlage 3 Protocol HZ brede minorvoorlichting	27
Interne studenten	27
Externe studenten.....	28
Bijlage 4 Evalueren van de minoren	29
Bijlage 5 Aanvangscriteria en reparaties	30
Bijlage 6 Logistieke proces certificering	31
Bijlage 7 Deadlines binnen logistieke proces minoren	34

Inleiding

Iedere student in het hoger onderwijs krijgt de ruimte om 30 studiepunten vrij in te vullen. Hierbij kan een student ervoor kiezen om een verbredende of een verdiepende minor (of minoren) te volgen aan de eigen onderwijsinstelling, of bij een andere onderwijsinstelling binnen of buiten Nederland. De minor is een 15 of 30 studiepunten omvattend, samenhangend programmadeel van de studie. Een student kan kiezen voor twee minoren van 15 studiepunten of één minor van 30 studiepunten. In enkele gevallen hebben minoren minder dan 15 EC en dan kiest de student een combinatie dat optelt tot 30 EC.

De HZ Visie op Minoren vloeit voort uit het Instellingsplan 2022-2027, waarbij HZ beoogt bij te dragen aan een betere wereld door hbo-professionals op te leiden, door samen met partners oplossingen te vinden voor vraagstukken op het gebied van water, energie en vitaliteit en door als regiopartner voor de Zeeuwse delta de ontwikkelingen in de regio te ondersteunen.

De ambities zijn vertaald naar een drietal doelstellingen die van toepassing zijn op het aanbod van HZ minoren:

1. De HZ biedt een **breed portfolio aan minoren** dat zich kenmerkt door **beroepsrelevantie** en **keuzemogelijkheden** passend bij de ambities van studerenden.
2. De HZ gebruikt minoren als ontwikkel- en innovatiemotor voor:
  - a. **onderwijsinnovatie** en het **interdisciplinair praktijkgericht onderzoek**;
  - b. zodat onderwijs en onderzoek sneller kunnen inspelen op de **veranderende vraag** vanuit de markt;
  - c. en HZ de **ontwikkeling van haar medewerkers stimuleert**.
3. Minoren dragen bij aan maatschappelijke en beroepsrelevante vraagstukken. Primair ligt de focus op de **thema's water, energie en vitaliteit** (van mensen, organisaties, economie en samenleving).

Hiermee beoogt de HZ op meerdere vlakken een ontwikkeling te bewerkstelligen. Inhoudelijk wordt er beoogt om interdisciplinair samenwerken en onderwijs te stimuleren. Tevens is er het streven om de minoren zowel qua onderwijs als qua toetsing kwalitatief aan te scherpen. Logistiek wordt beoogd om het inschrijvingsproces te stroomlijnen en inzichtelijker te maken zowel voor interne als voor externe studenten. Financieel wordt beoogd om geen verlies te draaien op minoren door de externe binnenkomende en de intern uitgaande studenten in balans te houden en door het minorenaanbod efficiënter in te richten.

In het ontwikkelproces zijn relevante betrokkenen aangehaakt om input te leveren en mee te denken in het vormgeven van de visie, het beleid en de implementatie. Zo is er in een studentenpeiling gedaan,

hebben docenten gelegenheid gehad om feedback te geven op een conceptversie van het document, is de voortgang van de ontwikkeling besproken binnen de managementteams en andere relevante overleggen en is er gesproken met betrokkenen zoals onderzoeksgroepen, de centrale examencommissie en Nexus.

In hoofdstuk 1 is de HZ Visie op Minoren beschreven die voortvloeit uit voorgaande doelen. Vervolgens zijn deze in hoofdstuk 2 geconcretiseerd in een beleid. Het doel is om de visie uiterlijk in 2026 volledig ten uitvoer te brengen, en in hoofdstuk 3 wordt een aanzet gegeven voor een meerjarig implementatieplan.

De volgende drie kritische processen zijn van belang om de doelstellingen te realiseren:

- **Besluitvorming is transparant**, door een beleidskader dat de processen en de criteria beschrijft is duidelijk hoe het minorenaanbod zich ontwikkelt;
- **HZ-brede samenwerking is geborgd**, met als doel het aantrekken van voldoende studenten om het minorenaanbod te kunnen bekostigen en verder te ontwikkelen;
- **De informatievoorziening, het administratief proces en de kwaliteitszorg zijn op orde**, zodat studenten tijdig de juiste informatie krijgen, het keuzeprocess overzichtelijk verloopt en geborgd is en de minorinformatie (beschrijving en evaluatie) gedocumenteerd zijn ten behoeve van kwaliteitssturing.

1. Visie en beleid

De HZ Visie op Minoren is te vatten in enkele punten, gericht op zowel de inhoud als de organisatie. Deze punten richten zich op het gehele minorenaanbod en het betekent dus niet dat elke afzonderlijke minor aan alle punten moet voldoen. De punten zijn:

1. De HZ biedt een goed ontwikkeld pakket van uiteenlopende minoren die voldoende uitdagende opties bieden voor zowel interne als externe studenten.
2. Iedere minor voldoet aan de kwaliteitseisen die ook gelden voor curriculair onderwijs.
3. De minor is bedoeld voor persoonlijke profilering in de diepte of in de breedte.
4. De HZ zet in op flexibel onderwijs, ook voor het minorenaanbod.
5. Interdisciplinair samenwerken is bij de HZ een speerpunt.
6. De HZ leidt samen op met het werkveld.
7. Onderzoek is onderwijs en onderwijs is onderzoek.
8. Medewerkers van de HZ worden uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen.

Deze visiepunten worden hieronder verder toegelicht en geconcretiseerd. Om de visie handen en voeten te geven worden de punten zo concreet mogelijk geformuleerd. Hierom worden in sommige gevallen percentages benoemd. Deze percentages zijn als ambitieuze streefcijfers vastgesteld en moeten ook in die hoedanigheid worden opgevat. Het zijn dus geen KPI's, maar meer handvatten richting de toekomst.

Voordat de concretisering wordt uitgewerkt, wordt eerst kort de organisatorische structuur uitgelegd omdat dit van belang is bij de concretisering van de visie. De regiegroep (Tabel 1) adviseert over het minoren portfolio en doet dit vanuit de visie en het beleid op de minoren. Zij richt zich hierbij op de inhoud en het proces van de minoren, inclusief het gehele minorenaanbod, kwaliteitsborging, logistiek, marketing en communicatie. De regiegroep bestaat uit een binnen- en een buitenkring. De buitenkring is een groep van experts die op bepaalde vlakken worden betrokken. Het advies van de regiegroep wordt aangevuld met een advies van controller-DOOK-DMCI. Dit proces wordt gecoördineerd door DOOK. Het integrale advies gaat richting het BDT, ter besluitvorming.

Regiegroep HZ minoren binnenkring	Regiegroep HZ minoren buitenkring
Voorzitter	Communicatie
OLM per domein	Marketing
DOOK	Studentenbureau
Domeinbureaus	Osiris functioneel beheer

Tabel 1, Regiegroep HZ minoren

1.1 Een goed ontwikkeld pakket van minoren

- a) De HZ biedt een goed ontwikkeld en kostendekkend pakket van maximaal 30 minoren, dat is vastgesteld op basis van een behoeftanalyse onder HZ-studenten, docenten, kenniscentra en lectoraten. Jaarlijks wordt het minorenaanbod geëvalueerd door het BDT. Zij ontvangen een advies van de regiegroep die informatie ophaalt onder studenten, werkveld en docenten. Dit alles wordt meegenomen in de besluitvorming. Tevens wordt er gekeken naar inschrijfaantallen van de minor en in hoeverre de minor nog aansluit bij de actualiteit en het instellingsplan van de HZ. Lopende minoren kunnen dan worden voortgezet met minimale aanpassingen, zij kunnen worden voortgezet met significante aanpassingen, of zij kunnen worden stopgezet. Nieuwe minoren kunnen dan worden overwogen. De regiegroep adviseert over het minoren portfolio. Het advies wordt aangevuld met een advies van controller-DOOK-DMCI. Dit proces wordt gecoördineerd door DOOK. Het integrale advies gaat richting het BDT, ter besluitvorming.
- b) Iedereen mag een voorstel doen voor een nieuwe minor bij de regiegroep. Hierin moet duidelijk worden gemaakt wat de inhoud van de minor zal zijn, waarom deze minor relevant is, en hoe de acht punten van de visie erin terugkomen. De regiegroep kan een voorstel overnemen, laat deze beoordelen door de controller-DOOK-DMCI en adviseert vervolgens het BDT. Wanneer het BDT akkoord is kan de minor worden uitgerold. Het precieze proces is vastgesteld in bijlage 2.
- c) Het streven is meer uitgaande studenten van andere hogescholen te trekken om op domeinniveau tenminste een gelijk aantal inkomende en uitgaande studenten te realiseren. Hiervoor wordt een aangescherpte marketingstrategie vastgesteld en uitgevoerd door de marketingafdeling van de HZ. Tevens wordt er ingezet op flexibel onderwijs, wat later verder wordt uitgelegd. De domeindirecteur verantwoordt hoe eventuele disbalans financieel wordt afgedekt.
- d) Individuele keuze van studenten staat voorop. Zoveel mogelijk studenten moeten de gelegenheid hebben binnen of buiten de HZ een minor van hun keuze te volgen, mits
  - I. Geen substantiële inhoudelijk overlap is tussen een (externe) minor en de major;
  - II. De (externe) minor 30 studiepunten beslaat, dan wel wanneer er een combinatie van minoren wordt gevolgd die samen 30 studiepunten beslaan.
- e) Een minor waar 15 studenten zich voor hebben ingeschreven wordt zeker gegeven. Bij vier of minder inschrijvingen wordt de minor niet gegeven. Wanneer er tussen 5 en 14 inschrijvingen zijn wordt het belang van het wel of niet starten van de minor afgewogen door de regiegroep die informatie inwint bij controller-DOOK-DCMI. Het uiteindelijke besluit van wel of niet starten ligt bij de het BDT. Hierbij worden de volgende elementen meegenomen in de afweging:

- I. Bij startende minoren mag er een groeitijd in acht worden genomen van twee jaar.
  - II. Wanneer het gaat om een verdiepende minor bij kleine opleidingen wordt er gekeken naar de meerwaarde van de minor voor de studenten en in hoeverre er binnen HZ een soortgelijke minor wordt geboden.
  - III. Wanneer een minor gefinancierd en/of verzorgd wordt door lectoraten en/of externen kan er gekozen worden voor het door laten gaan van de minor.
  - IV. Wanneer het gaat om een zeer vernieuwende minor die in de toekomst voor externe studenten interessant kan zijn mag er ook gekozen worden voor het door laten gaan van de minor, mits er wel goed beargumenteerd kan worden waarom deze minor vernieuwend is en er een plan wordt ingediend bij de regiegroep aangaande de marketing van deze minor om in de toekomst externe studenten aan te trekken. Dit wordt door de regiegroep neergelegd bij controller-DOOK-DMCI om samen een advies te formuleren naar het BDT. Alhoewel het belangrijk is om de minoren kostendekkend aan te bieden moet dit niet enkel op korte termijn worden vastgesteld, maar mag ook de potentie van een minor op lange termijn meegenomen worden in de besluitvorming.
- f) Het onderwijs wordt ondersteund door efficiënte en effectieve bedrijfsvoering:
- I. Er is in 2022-2023 tijdig een duidelijke en volledige minoren gids online beschikbaar die tevens via de HZ-minoren op Kies Op Maat is te raadplegen. Deze minoren gids is voor interne en externe studenten te raadplegen en deze gids wordt meegenomen binnen de marketingactiviteiten. Tevens wordt deze via Social media geregeld aangehaald. Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt de minoren gids vervangen door een HZ websitepagina waar het minorenaanbod is weergegeven.
  - II. Het inschrijfproces is transparant en eenvoudig. Voor externe studenten loopt dit inschrijfproces na de aanmelding via Kies Op Maat via het Studentebureau van de HZ University Of Applied Sciences, waarna het Studentebureau af blijft stemmen met de desbetreffende minoreigenaar en de coördinator minoren van het desbetreffende domein (een van de opleidingsmanagers) waartoe de minor behoort. De interne inschrijving verloopt via Osiris Student.
  - III. Er is duidelijke, herkenbare en toegankelijke informatie voor alle deelnemende studenten (roosterinfo, Learn, Osiris procedures en systemen)
  - IV. De cijferinvoer van interne en externe studenten inclusief herkansing verloopt transparant voor de student en eenvoudig voor de examinator.

1.2 Iedere minor voldoet aan de kwaliteitseisen die ook gelden voor curriculair onderwijs.

De vier standaarden zoals deze gelden voor het beperkte kader zoals dit door de NVAO is opgesteld zijn vertaald naar een praktische set aan criteria waarop elke minor kan worden geëvalueerd (Zie Box 1). De

kwaliteit van de leeruitkomst, de toetsing, de begeleiding en de leeromgeving worden gewaarborgd door de HZ. Dit betekent dat het minorenaanbod moet voldoen aan dezelfde kwalitatieve eisen als (de rest van) de curricula.

1. De minor is op Hbo-niveau (NLQF 6);
2. Minorinformatie is volledig en beschikbaar voor interne en externe studenten;
3. Het programma is studeerbaar (roostering, studielast);
4. Er is voldoende begeleiding passend bij wat de studenten nodig zijn binnen de gekozen minor;
5. Examinatoren in de minoren zijn BKE gecertificeerd;
6. PDCA-cyclus wordt consequent doorlopen;
7. De toetsing is valide, betrouwbaar en transparant.

Box 1, Criteria aangaande de kwaliteit van minoren

- a) Elke minor wordt jaarlijks geëvalueerd door het docententeam en de studenten die de minor hebben gevolgd. Hiervoor wordt het document in bijlage 4 gebruikt, waar ook de elementen van Box 1 in zijn verwerkt. Vervolgens wordt, middels het doorlopen van de PDCA-cyclus, de minor doorontwikkeld waar dit passend is.
- b) De examencommissie borgt de kwaliteit van toetsing en daarmee alle bijbehorende aspecten. Zij nemen de minoren mee in de periodieke toetscyclus, inclusief toetsaudits die door de toetscommissie worden afgenomen.
- c) Studenten hebben inzicht in inhoudsbeschrijving met leeruitkomsten, literatuur, werkvormen, wijze van toetsing en weging en aantal studiepunten. Deze informatie wordt weergegeven in de minorgids van de HZ en op de website van de HZ.
- d) De (digitale) faciliteiten, informatievoorziening en practicumvoorzieningen zijn op orde voor hele studentengroep (in- en extern).
- e) De docent(en) is (zijn) inhoudelijk en didactisch kundig.
- f) Volgens HZ beleid zijn BKE-gecertificeerde docenten verantwoordelijk voor de toetsing en beoordeling van elke leeruitkomst en dus ook van de minor.

1.3 De minor is bedoeld voor persoonlijke profilering in de breedte of in de diepte.

De minor is geen onderdeel van de major. De student kan door te verdiepen of te verbreden zich persoonlijk en als professional profileren voor de arbeidsmarkt. De HZ heeft enkele belangrijke speerpunten betreffende het inhoudelijke aanbod van de minoren. Zo moet er voldoende aandacht zijn voor de Sustainable Development Goals (zie ook het Instellingsplan van de HZ), waar studenten zich bewust worden van complexe maatschappelijke vraagstukken. Hierin wordt samengewerkt met lokale en regionale partners en mogen studenten meedenken aan oplossingen. In haar aanbod streeft HZ naar:

- a) Een aantrekkelijk en gebalanceerd aanbod tussen verdiepend en verbredend aanbod in alle domeinen.
- b) Het totaalaanbod bestrijkt minimaal alle onderzoeksthema's van HZ, te weten water, energie en vitaliteit van mensen, organisaties, economie en samenleving. Daarnaast draagt elke minor bij aan ten minste één Sustainable Development Goal. Jaarlijks wordt bepaald in hoeverre dit aanbod aangepast moet worden in lijn met de nationale en internationale ontwikkelingen.

1.4 De HZ zet in op flexibel onderwijs, ook voor het minorenaanbod.

Studenten van voltijd- en deeltijdopleidingen hebben voldoende keus en kunnen de minor volgen op een voor hen passende wijze. Tevens is er voldoende hybride aanbod, zodat niet alleen lokale studenten, maar ook studenten op afstand aan kunnen sluiten bij een minor van hun keuze. Daarnaast zijn er voldoende keuzemogelijkheden voor studenten die de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn en daarom een Engelse minor willen kiezen en komt men tegemoet aan wat elke student nodig is om een minor te kunnen volgen (inclusie).

- a) HZ als internationale UAS biedt ook voor studenten van buiten Nederland een aantrekkelijk aanbod. Hierom wordt een deel van de minoren van de HZ aangeboden in het Engels.
- b) De minoren worden zo flexibel mogelijk aangeboden, zodat studenten zoveel als mogelijk tijds- en plaatsafhankelijk de minoren kunnen volgen.
- c) Docenten houden rekening met verschillende studenten en houden hiermee rekening in de manier waarop de minor wordt vormgegeven. Zij werken dus vanuit de gedachte van inclusie waar elke student krijgt wat benodigd is om de minor goed te kunnen volgen.
- d) Voor eventuele online toetsing gelden dezelfde standaarden als voor curriculair onderwijs, denk hierbij aan het toetsbeleid en de toetsprotocollen van de Examencommissie.

1.5 Interdisciplinair samenwerken is bij de HZ een speerpunt.

In alle sectoren is samenwerken met professionals met andere achtergronden van groot belang. Binnen alle minoren staat samenwerking tussen verschillende type stakeholders en zowel verwante disciplines, als sector-overstijgende disciplines centraal. Op die manier komen studenten van verschillende opleidingen met elkaar in aanraking tijdens het volgen van een minor.

- a) HZ heeft een minorenaanbod waarbij sector-overstijgend wordt samengewerkt aan (complexe) vraagstukken.
- b) Ten minste de helft van de minoren is een samenwerking tussen opleidingen binnen een domein.

1.6 De HZ leidt op samen met het werkveld.

Samen opleiden kan worden uitgesplitst in actieve en passieve samenwerking. Bij de actieve samenwerking neemt de student actief deel aan de beroepspraktijk, bijvoorbeeld middels een stage of door deel te nemen aan project, waarbij een werkgever fungeert als opdrachtgever. Bij de passieve samenwerking met het werkveld kan de student duidelijk het belang en de meerwaarde voor het werkveld formuleren, maar hoeft de minor niet in het werkveld plaatsvinden. Tevens biedt samen opleiden aan zowel opleiders als het werkveld de mogelijkheid om gezamenlijk snel in te kunnen spelen op een veranderende vraag vanuit de markt. Dit kan beginnen bij minoren, maar vervolgens worden doorgezet binnen onderwijscurricula.

- a) De onderwerpen voor alle minoren en de inhoud van de leeruitkomsten zijn afgestemd op de relevante werkvelden en de betreffende sectoren. Waar dit passend is heeft het werkveld ook een stem, of zelfs een rol in de ontwikkeling en/of uitvoering van de minoren.
- b) Een deel van de minoren die worden aangeboden gaan uit van actieve samenwerking met het werkveld, bijvoorbeeld middels het HZ geïnitieerde project 'The Garage' of lectoraten die binnen de HZ actief zijn (Minor 'Becoming Fit for the Future'/Joint Research Minoren).
- c) Bij minoren waar een werkplek nodig is, zijn er afspraken gemaakt met relevante organisaties en externe opdrachtgevers die plaatsen bieden aan studenten of er wordt duidelijk in de minorengids gecommuniceerd dat de student een eigen stageplaats moet zoeken en aan welke criteria deze plaats moet voldoen.
- d) Nexus speelt een rol in het opzetten, onderhouden en uitbreiden van relaties met relevante partijen in het werkveld. Zij vindt passende opdrachtgevers en projecten bij de verschillende minoren, en let hierbij ook op de lange termijn relatie met deze opdrachtgever om eventuele toekomstige samenwerkingen te stimuleren. Medewerkers van Nexus doen na elk project een evaluatie met de opdrachtgever om de opbrengst en het proces te bespreken. Eventuele aandachtspunten worden gedeeld met de opdrachtgever om de opbrengst en het proces te bespreken. Eventuele aandachtspunten worden gedeeld met betrokken docenten zodat de minoren kunnen worden aangescherpt. Tot slot stimuleren zij het belang van samen opleiden bij de verschillende opdrachtgevers. Op die manier wordt de actieve rol van de opdrachtgever tijdens de uitwerking van het project benadrukt en gaat dit dus verder dan enkel betrokken zijn bij het uitdelen van de opdracht.

1.7 Onderzoek is onderwijs en onderwijs is onderzoek.

Het praktijkgerichte onderzoek aan hogescholen is maatschappelijk relevant en methodisch verantwoord en draagt bij aan de vernieuwing van het onderwijs. De kenniscentra en lectoraten van de HZ zijn actief betrokken bij de minoren doordat:

- a) Thema's voor bestaande en nieuwe minoren door lectoraten worden aangedragen en de vertegenwoordigers van de onderzoeksgroepen deel uit maken van de ontwikkelteams;
- b) Zij, waar mogelijk, binnen de minor een rol vervullen aangaande de inhoud en actuele ontwikkelingen. Hierbij kunnen onderzoeksgroepen een minor 'adopter', aansluitend bij de focus van hun onderzoeksprogramma. Hierbij zullen masteropleidingen van de HZ een minor aanbieden waarbij de student kan kennismaken met de master.

1.8 Medewerkers van de HZ worden uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen.

De HZ staat voor zijn medewerkers en biedt een uitdagende omgeving waarbinnen zij zichzelf kunnen ontwikkelen. Dit is mogelijk binnen de 'eigen' afdeling of opleiding, maar kan ook daarbuiten door bijvoorbeeld deel te nemen aan opleiding overstijgende of domein overstijgende werkgroepen of initiatieven.

- a. Iedere docent die specifieke kennis of kunde heeft of een speciale interesse in een relevant onderwerp krijgt de mogelijkheid te participeren in een passende minor.
- b. Opleidingsteams worden uitgedaagd jaarlijks het minorenaanbod kritisch te evalueren met het oog op internationale en nationale actuele onderwerpen. Waar nodig zorgen zij voor aanpassingen binnen de minoren om de actualiteit in het aanbod te verwerken.
- c. Docenten worden gestimuleerd nauw contact te onderhouden met het werkveld zodat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen op de werkvloer. Deze kunnen zij vervolgens verwerken in het minorenaanbod.

2. Organisatorische randvoorwaarden

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke organisatorische randvoorwaarden aanwezig moeten zijn de bovenstaande visie ten uitvoer te brengen. Hier wordt dus nog niet ingegaan op de wijze waarop deze organisatorische voorwaarden geïmplementeerd worden, wat besproken wordt in het volgende hoofdstuk.

Om bovenstaande visie goed ten uitvoer te brengen moet de organisatie aan enkele voorwaarden voldoen. Hierbij gaat het onder andere om het aanbieden van kwalitatief goede interdisciplinaire minoren waarin het onderwijs wordt vormgegeven middels de principes van blended onderwijs.

2.1 Besluitvorming, aansturing en coördinatie

De regiegroep adviseert over het minoren portfolio. Het advies wordt aangevuld met een advies van controller-DOOK-DMCI. Dit proces wordt gecoördineerd door DOOK. Het integrale advies gaat richting het BDT, ter besluitvorming. Het huidige implementatieteam (schooljaar 2022/2023) zal per schooljaar 2023/2024 overgaan in de regiegroep. Jaarlijks wordt er een proces doorlopen om de inhoud en het proces van de minoren aan te scherpen waar nodig (Tabel 2). Hierbij werkt de regiegroep samen met relevante betrokkenen zoals minoreigenaren en de onderwijskundig adviseurs.

Maand	Wat	Wie
September	Evaluatiegegevens verzamelen van voorgaande schooljaar. Gegevens analyseren en bespreken.	Minoreigenaren Regiegroep
Oktober	Regiegroep geeft update van de evaluatie aan controller-DOOK-DMCI en vraagt aanvullend advies. Organiseren eventuele ontwerpessies met relevante betrokkenen om inhoud en proces van minoren aan te scherpen. Vorbereiden minorenaanbod.	Regiegroep en controller-DOOK-DMCI Regiegroep Minoreigenaren en onderwijskundig adviseurs
December	Regiegroep adviseert het BDT op basis van input van eigen leden en van controller-DOOK-DCMI aangaande de inhoud en het proces van de minoren. BDT neemt besluiten op basis van het aangereikte advies.	Regiegroep BDT
Januari	Minorengids/website en UR-tabellen worden aangepast.	Minoreigenaren, Regiegroep en communicatie

Februari	Aanbod gepubliceerd op Kies op Maat en HZ website. Zo mogelijk wordt er gekozen voor actieve marketing bij specifiek aangewezen minoren.	Regiegroep, domeinbureau, communicatie en marketing
Maart	Voorlichting studenten	Regiegroep en minoreigenaren

Tabel 2. Jaarlijks procesevaluatie minorenaanbod

2.2 Kwaliteitsborging

De regiegroep stuurt de kwaliteitsborging aan door jaarlijks een evaluatie van het minorenaanbod te organiseren. Hierbij wordt iedere minor aan de hand van bijlage 4 geëvalueerd. Voor deze integrale evaluatie vult elke minorcontactpersoon een format in, waarin ook gereflecteerd wordt op de kwaliteitscriteria van de minor, en een voorstel doet over wel of niet continueren van de minor. Dit advies wordt door de regiegroep meegenomen richting controller-DOOK-DMCI en uiteindelijk richting het BDT.

Kwaliteitsborging wordt ook op andere wijzen vormgegeven. Het domeinbureau bewaakt het coördinatieproces m.b.t. het aanleveren, vaststellen en communiceren van het minorenaanbod. Hieronder valt tevens het actualiseren van het aanbod op Kies op Maat, waar ook marketing meedenkt in het formuleren van de teksten en het vormgeven van laagdrempelige filmpjes. Hierbij worden de minoren verdeeld over de domeinbureaus qua organisatie, maar moet er wel worden afgestemd dat de domeinen eenzelfde processen aanhouden.

De kwaliteitsborging van examineren ligt bij de centrale examencommissie. Zij nemen de minoren op in hun periodieke evaluaties, die zij laten uitvoeren door de toetscommissie. De systematiek van toetsen is conform HZ Toetsbeleid. Onderwijs- en toetsevaluatie van de minoren wordt uitgevoerd door de minoreigenaar (cursuseigenaar) en geborgd door de kwaliteitszorgcoördinator van het domein. Onderwijskundige adviseurs bieden ondersteuning en geven advies waar nodig.

2.3 Logistiek

De HZ draagt zorg voor een soepel verlopend logistiek proces van de minoren. Om dit te verwezenlijken moeten de volgende zaken op orde zijn/worden gebracht:

- Inschrijving wordt vormgegeven op een transparante wijze. De Learnpagina met algemene informatie over de minoren en waar studenten een keus aangeven wordt na schooljaar 2022-2023 niet meer gebruikt. De minorengids wordt tijdelijk gebruikt totdat de website van de HZ is aangevuld met het minorenaanbod. Hier worden externe studenten voor inschrijving gelinkt aan Kies op Maat en interne studenten worden rechtstreeks doorverwezen naar Osiris Student.

- Alle minoren krijgen een specifieke minorcode en elke titel begint met 'minor'.
- Externe studenten worden in Osiris verbonden aan een 30 studiepunten examenprogramma zodat zij automatisch op de vergaderlijsten van de DEX worden meegenomen. Daar worden de resultaten vastgesteld en kan een certificaat worden uitgereikt aan de student.
- De HZ hanteert kortere inschrijftermijnen dan andere hogescholen. Om verwarring en problemen te voorkomen doordat studenten zich te laat aanmelden of elders kijken omdat de HZ zijn inschrijftermijn al heeft gesloten, wordt de inschrijftermijn gelijkgesteld aan andere hogescholen. Dit betekent dat de HZ voor alle minoren een maximaal aantal studenten vaststelt zodat aan de hand hiervan er wel tijdig geroosterd kan worden door het roosterbureau.
- Alle domeinen hanteren de deadlines voor het aanleveren van relevante informatie zoals deze zijn vastgesteld in bijlage 7.
- Iedere opleiding krijgt een logistieke coördinator per domein en er is een HZ brede logistieke coördinator vanuit het domeinbureau (zie bijlage 1). Hierdoor zijn er korte lijntjes.

2.4 Communicatie en marketing

Aangaande communicatie en marketing van de minoren zet de HZ in de volgende aanscherpingen.

Communicatie:

- Op de HZ website wordt ruimte ingericht waar het aanbod van de HZ op een laagdrempelige, eenduidige en duidelijke wijze wordt neergezet. Interne en externe studenten kunnen hier terecht voor informatie. Tevens wordt de informatie op Kies op maat hierbij aangepast, zodat deze overeenkomt met de inhoud van de HZ website. Minoreigenaren blijven verantwoordelijk voor de inhoud hiervan, maar worden ondersteund door marketing in de vormgeving.
- De minoren worden niet enkel met inhoudelijke teksten gecommuniceerd naar studenten, maar er is ook aandacht voor de studentbeleving en er wordt ook middels opnames informatie verspreid. Wederom wordt dit ondersteund door de afdeling marketing van de HZ.
- Er worden jaarlijks domeinbrede minormarkten georganiseerd, alsook online minorvoorlichtingen, waar studenten informatie kunnen inwinnen en ondersteund worden in het maken van een minorkeuze.

Marketing:

- De marketingafdeling denkt mee in de keuzes voor minortitels zodat dit aan sluit bij zoekgedrag van de doelgroep.
- Tevens denkt de afdeling marketing mee in de keuze voor nieuwe minoren zodat ook dit aansluit bij het zoekgedrag van de doelgroep in relevante databases zoals Google.
- De afdeling marketing stelt vast in hoeverre het vermarkten van minoren wenselijk is en zo ja, welke minoren hiervoor in aanmerking komen. Vervolgens organiseren zij de marketingcampagne, waarbij minoreigenaren de inhoudelijk input leveren.

2.5 Financiële organisatie

De HZ hanteert bij het in werking treden van deze minorenvisie en drie kostenplaatsen voor minoren (elk domein heeft een kostenplaats). Eventuele uitwisselingen van docenten en/of studenten worden jaarlijks intern verrekend. Met het oog op de visie van de minoren, waar HZ brede samenwerking voorop staat, en dit ook tot uiting komt in de aanpassingen van het minorenaanbod (zie bijlage 8) worden de volgende wijzigingen voorgesteld om ook de financiële randvoorwaarden neer te zetten.

- De drie domeinkostenplaatsen voor minoren worden samengevoegd in één kostenplaats voor minoren HZ breed. Alle domeinen kunnen hun minorkosten hierop wegschrijven en jaarlijks nemen zij dit mee in het begrotingsproces zoals dit binnen de HZ plaatsvindt. Ook de huidige facturen van andere hogescholen via Kies op Maat worden ondergebracht bij deze kostenplaats. Tot slot worden ook de uren van de regiegroep HZ Minoren hier ondergebracht.
- De regiegroep HZ Minoren heeft inzicht in de kosten die binnen de HZ brede minorkostenplaats worden ondergebracht en doet voorstellen aan het BDT om efficiënter om te gaan met het beschikbaar gestelde jaarbedrag, en houdt in de gaten dat er voldoende ontwikkelruimte over blijft om de visie en het beleid tot uitvoer te kunnen brengen in de komende jaren.
- Op het moment dat deze minorenvisie van kracht wordt is er nog veel verschil in de uitvoering van de minoren, wat ook tot uiting komt in de begrotingsoverzichten waar de bedragen voor individuele minoren zeer uiteenlopen. De exacte inzet van deze uren is niet helder. Het doel is om de ureninzet in kaart te brengen en op basis hiervan een urenstandaard vast te stellen voor minoren, waar men met goede reden van mag afwijken. Dit resulteert in een eenduidige werkwijze aangaande alle minoren binnen de HZ.

3. Implementatie

De implementatie van de visie op minoren is een meerjarenplan met als doel dat het in zijn geheel is geïmplementeerd in schooljaar 2025/2026. In dit hoofdstuk zal per schooljaar worden aangegeven welke acties ondernomen worden om de implementatie vorm te geven, waarbij er ook oog is voor de beschreven randvoorwaarden betreffende de organisatorische aspecten. Hierom wordt per jaar aangegeven wat er wordt bewerkstelligd aangaande het proces en de inhoud van de minoren. In een bijgevoegd A3 document is het implementatieplan schematisch weergegeven.

Schooljaar 2022/2023

1. Proces van minoren

a. Besluitvorming, aansturing en coördinatie

- Er wordt draagvlak gecreëerd voor de visie op minoren bij verschillende relevante partijen. Denk hierbij aan studenten, docenten, management, examencommissie, domeinbureau, Nexus, onderzoeksgroepen, etc. Dit gebeurt door informatievoorziening en discussies over de ontwikkelde visie en beleid.
- De visie en het beleid op minoren en het implementatieplan worden goedgekeurd door het BDT.
- Aan het einde van het schooljaar vloeit de huidige ontwikkelgroep minoren (Joeri, Rinke, Manuel, Martijn, Demi en Hanneke) over in de regiegroep.

b. Kwaliteitsborging

- Er wordt een voorstel geschreven omtrent het uitgeven van gesigeneerde certificaten voor externe studenten.
- De examencommissie plant de minoren in toekomstige toetsaudits
- Het proces voor vaststellen van minor resultaten van externe studenten wordt vastgesteld.

c. Logistiek, communicatie en marketing

- Het logistieke proces van minoren wordt in kaart gebracht en er wordt een voorstel geschreven om dit proces te verbeteren. Het domeinbureau, Studentenbureau, communicatie en Osiris functioneel beheer zijn hierbij betrokken. Zo worden nieuwe minorcodes aangemaakt voor schooljaar 2023-2024 en worden examenprogramma's aangemaakt voor externe studenten om het proces richting een certificaat te versoepelen.
- Communicatie van de minoren wordt aangescherpt. Er wordt een minorenwebsite ontwikkeld waar elke interne en externe student op een laagdrempelige en aantrekkelijke wijze het minorenaanbod kan inzien en zich kan inschrijven. Omdat deze website op zijn vroegst in de zomer van 2023 klaar is wordt ook de minorengids nog volledig geüpdatet zodat studenten die zich in het eerste half jaar van 2023 moeten inschrijven op die manier alle informatie kunnen inzien.

- De marketingafdeling denkt mee in de minortitels en stelt aanpassingen voor waar dit nodig is.

d. Financiën

- Er wordt een kosten-baten analyse gedaan van het huidige aanbod minoren. Deze fungeert als nulmeting, waardoor in de opvolgende jaren nagegaan kan worden of de veranderingen op financieel vlak positief zijn.
- De afdeling financiën sorteert voor op het inrichten van een enkele HZ brede minorkostenplaats in schooljaar 2023/2024.
- Innovatiemiddelen alloceren middels DCC plannen; in november 2022 is de ontwikkeling van 9 minoren opgenomen in het voorstel onderwijsaanbod Delta Climate Centre.
- Marketingmiddelen: in de begroting 2023 van DMCI is €10.000 opgenomen voor het ontwikkelen van een platform waarop de minoren kunnen worden aangeboden. Met doorlopende NPO-middelen is er ten minste 0.4fte gealloceerd in 2023 voor content ontwikkeling.

2. Inhoud van minoren

- Er wordt een studentenpeiling gedaan aangaande het bestaande en het gewenste minorenaanbod.
- Er wordt een voorstel gedaan voor een aangepast minorenaanbod op basis van de voorgestelde visie. Hiervoor wordt draagvlak gezocht bij relevante betrokkenen en het voorstel wordt voorgelegd aan het BDT.
- Tijdens het tweede semester worden de meest eenvoudige aanpassingen op het minorenaanbod voor volgend schooljaar, zoals dit is besloten door het BDT, uitgewerkt. Denk hierbij vooral aan samenvoegen van enkele minoren of het stoppen van enkele minoren.

Schooljaar 2023/2024

1. Proces van minoren

a. Besluitvorming, aansturing en coördinatie

- De regiegroep doorloopt dit jaar het proces zoals dit is beschreven in de visie en het beleid. Het BDT neemt de nodige besluiten op basis van adviezen van de regiegroep, waar ook de controller-DOOK-DCMI input op hebben gehad.

b. Kwaliteitsborging

- De examencommissie doorloopt dit jaar het proces zoals dit is beschreven in de visie en het beleid. Dit includeert het vaststellen van minor-resultaten en het meenemen van de minoren in de toetsauditcyclus.
- De evaluatie van de toetskwaliteit van de minoren wordt uitgevoerd. De bevindingen worden door de regiegroep neergelegd bij de controller-DOOK-DMCI voor verdere input. Vervolgens wordt een advies geformuleerd voor het BDT ter besluitvorming.

- Minoreigenaren worden gewezen op de PDCA-cyclus en worden gevraagd dit binnen hun minor jaarlijks te doorlopen. Evaluaties worden door de minorcoördinatoren opgevraagd zodat deze binnen de regiegroep kunnen worden geanalyseerd.

c. Logistiek, communicatie en marketing

- In overleg met afdeling marketing wordt de marketing- en communicatiestrategie nauw aangesloten op de behoeften van de interne en externe studenten.
- De invulling van de HZ website minoren en Kies op Maat worden verder aangevuld en aangescherpt. Communicatie is hierbij betrokken, alsook alle minoreigenaren.
- Er worden besluiten genomen over de marketing van enkele HZ minoren die aantrekkelijk zijn voor externen. Marketing is hier bij betrokken.

d. Financiën

- Het aangescherpte proces betreffende de financiële aspecten van de minoren wordt gevolgd en aan het einde van het jaar geëvalueerd. Er wordt gewerkt aan financiële uniformiteit betreffende het minorenproces HZ breed.

2. Inhoud van minoren

- Het minorenaanbod wordt uitgevoerd aan de hand van de voorstelde wijzigingen, waarbij enkele minoren zijn aangepast en/of samengevoegd. Dit resulteert in een minorenaanbod van ongeveer 20 minoren.
- Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van drie nieuwe minoren ter aanvulling op het op dat moment bestaande pakket van 20 minoren.

Schooljaar 2024/2025

1. Proces van minoren

a. Besluitvorming, aansturing en coördinatie

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden.

b. Kwaliteitsborging

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden.

c. Logistiek, communicatie en marketing

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden.

d. Financiën

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden. Daarnaast wordt er verder gewerkt aan financiële uniformiteit HZ breed.

2. Inhoud van minoren

- Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van drie nieuwe minoren ter aanvulling op het op dat moment bestaande pakket van 23 minoren.

Schooljaar 2025/2026

1. Proces van minoren

a. Besluitvorming, aansturing en coördinatie

- Er wordt een audit gedaan om na te gaan of het aangepaste minorbeleid (zie inleiding) leidt tot het behalen van de doelen.

b. Kwaliteitsborging

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden.

c. Logistiek, communicatie en marketing

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden.
- Marketing evalueert de effecten van het vermarkten van minoren op instroom studenten en stelt aan de hand hiervan een advies op voor de toekomst van het wel of niet vermarkten van minoren.

d. Financiën

- Geen geplande nieuwe ontwikkelingen. Wel kan er op basis van evaluaties doorontwikkeld worden.

2. Inhoud van minoren

- Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van drie nieuwe minoren ter aanvulling op het op dat moment bestaande pakket van 26 minoren.
- Er wordt een studentenpeiling gedaan om na te gaan of het huidige aanbod van minoren aansluit bij de wensen van de studenten. De uitkomsten worden meegenomen in de adviezen van de regiegroep richting het BDT, waarbij de input van controller-DOOK-DMCI worden meegenomen.

Bijlagen

Bijlage 1 Rolbeschrijvingen

Rol	Beschrijving
BDT	Het BDT neemt besluiten betreffende de inhoud en het proces van de minoren, waarbij zij worden geadviseerd door de regiegroep.
Controller-DOOK-DMCI	In deze adviesgroep zijn vertegenwoordigd het hoofd van de DOOK, de controller en marketing. De regiegroep legt eventuele adviezen voor aan deze adviesgroep om aanvullende informatie in te winnen. De adviezen van de groep worden meegenomen in het uiteindelijke advies richting het BDT.
Regiegroep HZ minoren	Per schooljaar 2023/2024 zal de huidige projectgroep de regiegroep vormen. Zij houden zich bezig met de verdere uitrol van de visie en het daarbij behorende beleid en houden zich bezig met het regisseren en optimaliseren van de HZ brede processen betreffende de minoren. Zij geven aan het BDT betreffende alle aspecten rondom de minoren, denk aan het aanbod, de kwaliteitscyclus, de toetsing, de inhoud, de samenwerking, etc. DOOK, het domeinbureau, een OLM of OLC per domein en marketing zijn vertegenwoordigd in de regiegroep. De OLC/OLM leden zijn de link naar de domeinbrede MDTs en hebben korte lijnen met de logistieke coördinatoren.
HZ brede logistieke coördinator	Binnen het domeinbureau heeft één persoon of hebben twee personen de regie over het logistieke proces van de minoren. Hierbij houden zij nauw contact met de logistieke coördinatoren per domein en neemt één van hen ook zitting in de regiegroep.
Logistieke coördinator per domein	Elk domein heeft een logistieke coördinator die zich richt op het praktische en alledaagse reilen en zeilen van de minoren. Zij hebben zicht op inschrijvingen en zijn het aanspreekpunt voor cursuseigenaren en OLC/OLM leden van de regiegroep. Logistieke coördinatoren dragen zorg voor het tijdig opvragen van relevante informatie bij cursuseigenaren (zoals bijvoorbeeld inschrijvingen), brengen deadlines voor het aanleveren van informatie onder de aandacht bij de minoreigenaren en dragen zorg voor een goed lopend proces.
Minoreigenaren	De minoreigenaar heeft zicht op de minor waar hij of zij eigenaar van is. Dit includeert de inschrijvingen, de inhoud en het proces. Zij zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze minor en de daarbij behorende kwaliteitscyclus (PDCA). De cursuseigenaar is aanspreekpunt voor studenten die interesse hebben in de minor, alsook voor studenten die de minor volgen. Ook is de cursuseigenaar verantwoordelijk voor het aanleveren van up to-date informatie voor relevante informatieplatformen zoals Kies op maat, Learn en de HZ website. Tijdig

	leveren zij de nodige informatie aan voor Osiris en aan de roostercoördinatoren van de opleiding volgens de afspraken (deadline overzicht roostering). Bij voorkeur is de cursuseigenaar ook examinerator en docent bij de betreffende minor.
Examinatoren	Examinatoren zijn docenten met een BKE bevoegdheid. Idealiter is de minoreigenaar examinerator. Wanneer niet bevoegde BKE docenten toetsen afnemen en/of beoordelen, doen zij dit onder supervisie van een examinerator. De examinerator ondertekent de beoordelingen in Osiris. Tot slot zijn examinatoren betrokken bij de ontwikkeling en/of doorontwikkeling van de toetsing binnen de minor.
Docenten	Docenten dragen bij aan het geven van les, organiseren van bijeenkomsten, begeleiden van studenten, het afnemen van de toets, bijdragen in de PDCA-cyclus en meedenken in de inhoudelijke verbeteringen van de minor. Dit kunnen interne en externe docenten zijn. Denk bij externen bijvoorbeeld aan experts vanuit het werkveld.
Examencommissie/ Toetscommissie	De examencommissie borgt de kwaliteit van de minoren en neemt de minoren op in hun periodieke cyclus (denk bijvoorbeeld aan de toetsaudit). Tevens ondertekenen zij behaalde resultaten van externe studenten binnen HZ minoren.
Lectoraten/ kenniscentra	Lectoraten en kenniscentra dragen actief bij aan de inhoud van de minoren. Dit kan in meerdere vormen, denk bijvoorbeeld aan het aandragen van relevante kennis, het meedenken in de ontwikkeling van een minor, of het leveren van een docent voor een minor.

Bijlage 2 Protocol 'Nieuwe minor'

In dit protocol wordt kort weergegeven welke stappen genomen worden rondom een nieuwe minor. Een nieuwe minor biedt ruimte om vernieuwend onderwijs te ontwikkelen gericht op een actueel onderwerp en kan daarom aantrekkelijk zijn voor docenten, onderzoeksgroepen en relevante anderen. Nieuwe minoren kunnen voorzien in een behoefte vanuit het werkveld door in te spelen op actuele bewegingen in de maatschappij.

De HZ is een middelgrote hogeschool. Het is van belang dat het totale minorenaanbod werkbaar is en past bij de speerpunten van de HZ. Om deze reden treedt vanaf 2022/2023 het protocol 'Nieuwe minor' in werking, waar de meerwaarde van een nieuwe minor wordt afgewogen ten opzichte van het huidige aanbod.

De volgende stappen worden doorlopen:

1. Een voorstel voor een nieuwe minor kan vanuit verschillende kanten worden aangedragen (studenten, docenten, ondersteunende diensten, onderzoeksgroepen, etc.). Dit voorstel wordt eerst besproken met de minor coördinator van het betreffende domein, de curriculum commissie(s) van de betreffende opleiding(en), danwel met de voorzitter van de regiegroep HZ minoren.
2. Vervolgens wordt het voorstel kort en bondig beschreven aan de hand van de Quick Scan Nieuwe Minoren, wat gebaseerd is op de Quick Scan Nieuwe Opleidingen van de HZ (zie Tabel 3). Tevens wordt er een plan beschreven wie de minor gaat ontwikkelen en hoeveel uren dit zal kosten. Dit moet worden afgestemd met relevante leidinggevenden en betrokkenen. Het voorstel wordt per e-mail verzonden naar de voorzitter van de regiegroep.
3. De regiegroep bespreekt het voorstel en formuleert een onderbouwd advies richting het BDT betreffende het al dan niet ontwikkelen en starten van de minor. Hierbij ontvangen zij input van de controller-DOOK-DMCI. Zij kijken hierbij naar het totaalaanbod van de minoren en de potentie van de voorgestelde minor. Dit advies wordt toegevoegd aan het voorstel wat door de regiegroep is ontvangen, waarna beiden worden doorgestuurd naar het BDT.
4. Het BDT neemt een beslissing betreffende het wel of niet ontwikkelen en starten van de voorgestelde minor. Dit besluit wordt per mail gedeeld en toegelicht aan de voorzitter van de regiegroep en degenen die het voorstel hebben ingediend.
5. Wanneer de minor ontwikkeld wordt, houdt de ontwikkelgroep de regiegroep op de hoogte van de voortgang. Tevens zorgen zij voor voldoende uren om de minor goed weg te zetten op de HZ website en Kies op maat en eventuele promotieactiviteiten te ondernemen wanneer dit nodig wordt geacht om instroom te stimuleren.

Let op: Het tijdspad van dit proces is inzichtelijk gemaakt in Tabel 4.

	WAT	Toelichting	WIE
1	Maatschappelijke relevantie Beschrijving van het maatschappelijk vraagstuk (in onze regio) waar de minor zich op richt en de aansluiting op de HZ-thema's Water, Energie, Vitaliteit (DNA van de regio)	Uitgangspunt is dat ontwikkeling altijd start vanuit een actueel of voorzien (regionaal) maatschappelijk vraagstuk	Aanvrager(s)
2	Korte omschrijving van het beoogde onderwijsaanbod van de minor Aantal studiepunten, variant, onderwijstaal, lesplaats, verhouding online/offline werkvormen	Uitgangspunt is dat bij keuzes ten aanzien van de variant - voltijd of deeltijd - en mate van flexibilisering de behoeften van de student en het werkveld centraal staan.	Aanvrager(s)
3A	In hoeverre de beoogde minor aansluit bij wensen van de arbeidsmarkt Eerste verkenning arbeidsmarktbehoefte.	Beroepenveldcommissie en relevante netwerken van de opleiding raadplegen.	Aanvrager(s)
3B	In hoeverre de beoogde minor aansluit bij wensen van de opleiding. Eerste verkenning behoefte bij het opleidingsteam/het domein: wordt de behoefte gedeeld onder collega's en is er interesse onder docenten om in te stappen.	Aantoonbaar overleg met het opleidingsteam en/of domein en akkoord OLM(s).	Aanvrager(s)
4	In- en doorstroompotentieel Eerste verkenning interesse onder studenten	Uitgangspunt is dat het aanbod aantoonbaar aansluit op de interesse en behoefte van potentiële studenten.	Aanvrager(s)
5	Eerste globale vergelijking huidig minorenaanbod Overzicht van vergelijkbaar intern en extern aanbod	Uitgangspunt is dat het aanbod is afgestemd op de rest van het HZ minorenaanbod en het landelijk aanbod.	Regiegroep HZ minoren
6	Financiële begroting/business case De business case wordt door de controller i.s.m. de regiegroep opgesteld.	Uitgangspunt is dat het minorenaanbod financieel en op risico's is afgewogen tegen het organisatiebelang. Bij nieuw minoraanbod geeft de controller een advies aan de regiegroep HZ minoren.	Controller en regiegroep HZ minoren.
7	Ontwikkelpotentieel en potentiële samenwerkingen De potentiële ontwikkelaars, experts en samenwerkingen, zowel intern, als extern zijn in beeld gebracht.	Uitgangspunt is dat er voldoende: a) inhoudelijke , b) onderwijskundige en c) projectmatige capaciteit beschikbaar is om het aanbod te realiseren.	Regiegroep HZ minoren en aanvrager(s)
8	Marketing & communicatie Beschrijving van de aanlooptijd, type markt en benodigde middelen.	Uitgangspunt is voldoende tijd, middelen en focus om het aanbod op de markt te plaatsen.	Regiegroep HZ minoren en Aanvrager(s).

Tabel 3. Quick Scan Nieuwe Minoren

FASE	ACTIVITEITEN	WIE	T-MINUS
1.	Voorstel Nieuwe Minor	Docenten/Onderzoekers	> 12 maanden
	Verzoek Quick Scan door Regiegroep	Regiegroep	> 12 maanden
	Quick Scan uitvoeren	Docenten/Onderzoekers die voorstel hebben gedaan	- 11 maanden
	Advies op basis van Quick Scan	Regiegroep	- 10 maanden
	Besluit	BDT	- 9 maanden
	Aanstellen: minoreigenaar en ontwikkelteam	Management	- 9 maanden
2.	Start ontwikkelteam	Ontwikkelgroep	- 9 maanden
	Aanleveren inhoud voor HZ website en Kies op Maat	Ontwikkelgroep bij Communicatie	- 7 maanden
	Start minor	Docententeam en studenten	> 0 maanden

Tabel 4. Tijdsplan.

Bijlage 3 Protocol HZ brede minorvoorlichting

In deze bijlage is een protocol weergegeven betreffende HZ brede voorlichting van minoren. Met input van studenten, docenten en ondersteunende diensten is dit protocol vormgegeven, met als doel om alle HZ studenten tijdig van voldoende en heldere informatie te voorzien omtrent de minoren. Op advies van de studenten wordt al in het eerste studiejaar een eerste kennismaking gemaakt met de minoren en het proces daaromtrent.

Interne studenten

Vanaf leerjaar 1 inzichtelijk voor alle studenten:

- HZ website minoren:
  - o Procesbeschrijving voor het volgen van een interne of een externe minor;
  - o Inhoud van HZ minoren;
  - o Link naar Kies op maat.

Voorlichting studiejaar 1, semester 2:

- Elke SLC besteedt aandacht aan de minoren met de studenten. Hierbij richt de SLC zich op de eventuele vragen die spelen en het geven van globale informatie zodat studenten op de hoogte zijn van de minorruimte die zij in de toekomst kunnen 'vullen'. Voor het proces van de minoren verwijst de SLC naar de HZ website en Kies op Maat.
- Alle studenten krijgen een e-mail met daarin de linken naar de HZ website en Kies op Maat en wordt er aangegeven dat studenten in het tweede leerjaar verdere voorlichting zullen ontvangen over de minoren.

Voorlichting studiejaar 2, semester 1:

- Een domein brede voorlichting
  - o Doel: Studenten krijgen een verdiepende voorlichting over minoren en het bijbehorende proces. Zij moeten dusdanig worden voorbereid dat zij hun minorkeuze in orde kunnen maken.
  - o De minorcoördinator van het domein draagt zorg voor de inhoud van de sessie, maar kan wel met minoreigenaren nagaan of zij een rol hierin kunnen spelen. Tevens worden bovenbouw studenten ingeschakeld om te vertellen over hun minorervaring.
  - o De organisatie ligt bij de logistieke coördinatoren per opleiding. Er kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van Lokaal 0 of het atrium. Tevens wordt het opgenomen in het rooster van alle studenten.
  - o De sessie duurt maximaal een uur en is nu wel verplicht voor studenten. SLC docenten worden gevraagd om tijdig de voorlichting onder de aandacht te brengen.

- Een e-mail
  - De minorcoördinator per domein stuurt een e-mail naar alle studenten waarin verwezen wordt naar de website. Tevens wordt er een handige stappenplan meegestuurd zodat de studenten helder hebben welke stappen zij moeten doorlopen.

Voorlichting studiejaar 2, semester 2

- Per domein is er een minorenmarkt. Deze vindt plaats op de HZ en hier worden alle minoren die de HZ aanbiedt toegelicht middels pitches. Hierin werken minoreigenaren samen met bovenbouw studenten die de minoren hebben gevolgd. De studenten richten zich hierbij vooral op de studentbeleving en docenten richten zich meer op de inhoud van de minor. Tevens is er op de minormarkt aandacht voor buitenlandse minoren en het proces hieromtrent. Hierbij worden de minorenmarkten en de 'Ik wil weg' dagen betreffende buitenlandse stages gecombineerd. Wederom worden studentervaringen hierin meegenomen en gedeeld met de minorkiezers.
- De organisatie van de minorenmarkten ligt bij de minorcoördinatoren per domein, met behulp van marketing, logistieke coördinatoren en minoreigenaren.
- De minormarkt is minstens een dagdeel, maar er kan gekozen worden voor een gehele dag.

Externe studenten

Vanaf leerjaar 1 inzichtelijk voor alle studenten

- Kies op maat wordt geüpdatet en per minor wordt een kort filmpje toegevoegd om de informatie zo toegankelijk mogelijk te delen.
- Op de HZ website minoren komt een contactpersoon vanuit de regiegroep. Externe studenten kunnen hier hun vragen stellen en de contactpersoon kan binnen de HZ de nodige informatie verzamelen bij de minorcoördinatoren en minoreigenaren.
- De HZ website minoren wordt versterkt door aandacht te schenken aan de HZ community omdat dit voor studenten een belangrijk aspect blijkt in de minorkeuze.

Voorlichting studiejaar 2, semester 2

- Er wordt reclame gemaakt voor de minorenmarkten door dienst marketing. Externe studenten kunnen zich inschrijven en de minorenmarkt bezoeken.
- Er wordt een online voorlichting gegeven voor externe studenten waar een selectie minoren wordt gepresenteerd door HZ docenten en studenten. Hierbij is ook aandacht voor de HZ community zodat de beleving van een minor aan de HZ goed uit de verf komt. Ook deze online voorlichting wordt door marketing gepromoot.

Bijlage 4 Evalueren van de minoren

Categorie	Criteria	Bron
Kwaliteit	Heeft een Hbo-niveau (NLQF 6)	Minorcoördinator
	Minorinformatie is volledig en beschikbaar voor studenten	Werkgroep
	Het programma is studeerbaar (roostering, studielast)	Evaluatie studenten
	Er is goede begeleiding, ook voor externe studenten	Evaluatie studenten
	Examinatoren zijn BKE gecertificeerd	Examencommissie
	PDCA-cyclus wordt consequent doorlopen	Minorcoördinator
	De toetsing is valide, betrouwbaar en transparant	Toetscommissie
Innovatie & Impact	Multidisciplinaire of sector overstijgend samenwerken intern	Domeindirecteur
	Toekomstbestendige partnerschappen extern Samenwerking met onderzoeksgroepen	
Relevantie	De actuele beroepspraktijk staat centraal	Minorcoördinator
	De inhoud is afgestemd met en op het werkveld	
	De focus is helder: verbredend of verdiepend	
	Duurzaamheid is aantoonbaar verwerkt in de minor	
	Koppeling met HZ thema's of maatschappelijk thema (SDG)	
Business case	De minimale instroom is 15 deelnemers of er is een onderbouwing voor het accepteren van een instroom tussen 5 en 14 studenten.	Minorcoördinator
	Rendement is >70%	
Toegankelijkheid	Proces aanmelden en landen op orde	Werkgroep
	Proces vertrekken op orde (o.a. certificaat)	Studentenbureau

Bijlage 5 Aanvangscriteria en reparaties

Studenten moeten voldoen aan bepaalde aanvangscriteria om zich in te kunnen schrijven voor een interne of externe minor. De handhaving van deze criteria ligt bij de SLC en minoreigenaren. De aanvangscriteria staan beschreven in de OER artikel 3.8 Minor

“ De student van een bacheloropleiding moet de propedeuse en in ieder geval minimaal 30 studiepunten in de hoofdfase hebben behaald voordat hij kan deelnemen aan een minor. Hiervoor geldt een uitzondering wanneer de examencommissie vanwege door de student aangedragen bijzondere omstandigheden toestemming geeft om een door de student voorgestelde minor te volgen. Aan de deelname aan een minor kunnen extra toelatingseisen worden gesteld. De student die een versneld traject volgt van 180 studiepunten, moet de propedeuse hebben behaald of ten minste 60 studiepunten in totaal voordat hij kan deelnemen aan een minor.”

Studenten die een interne of externe minor in Nederland volgen kunnen eventuele onvoldoende resultaten volgens het gewone proces herkansen bij de HZ of de externe organisatie respectievelijk. Studenten die in het buitenland een minor hebben gevolgd en hierdoor eventuele onvoldoende resultaten niet kunnen herkansen mogen dit repareren op de volgende manier.

- Zij kiezen een alternatieve invulling voor de nog openstaande EC 's, passend bij de gevolgde minor. De argumentatie sturen zij naar de DEX voor goedkeuring van het voorgestelde proces.
- Tevens moet een docent van de opleiding waar de student studeert akkoord geven voor de alternatieve invulling zoals de student dit voorstelt. Ook deze goedkeuring wordt meegestuurd in de DEX-aanvraag.

Bijlage 6 Logistieke proces certificering

In deze bijlage wordt het logistieke proces beschreven dat wordt doorlopen om externe studenten te voorzien van certificaat na het afronden van een minor aan HZ University of Applied Sciences. Tevens is de lay-out van het certificaat toegevoegd.

1. Externe student meldt zich bij de HZ aan om een minor te komen volgen en voldoet daarbij aan de gestelde eisen: contract is door alle partijen ondertekend (akkoord van eigen examencommissie); tweede inschrijving is geregeld via Studielink; student kan bewijs betaling collegegeld overleggen.
2. Vanuit CSA ontvangen de minor-eigenaren en de domeinbureau's een overzicht met daarop welke externe studenten aan welke HZ-minor deelnemen.
3. Externe studenten staan in OSIRIS en worden door een OSIRIS-medewerker aan een minor Examenprogramma gekoppeld.
4. De minor-eigenaar (let hierbij op de nog te voeren discussie met betrekking tot BKE) zorgt voor tijdige registratie van de behaalde resultaten.

5. Er wordt na invoering resultaten vastgesteld dat de externe student wel of niet aan de voorwaarden van de gevolgde minor heeft voldaan nadat de minor-periode is afgelopen. Dit gebeurt aan de hand van vergaderlijsten conform P en B vaststelling. Hierna krijgt CSA een melding waarna het certificaat kan worden aangemaakt.

Indien een student de minor niet binnen de reguliere tijd afwikkelt zal de minoreigenaar vinger aan de pols houden. Indien de externe student besluit om de minor niet te continueren dan krijgen ze een cijferlijst, deze kunnen ze bij studentenbureau ophalen, de DEX is hier niet bij betrokken. Communicatie hierover naar de student dient tijdig te gebeuren.

6. Externe student ontvangt een certificaat met daarop de volgende verplichte informatie:
  - a. Naam instelling waar de minor is gevolgd;
  - b. Persoonsgegevens student;
  - c. Naam van de gevolgde minor (conform Kies op Maat);
  - d. Behaalde credits;
  - e. Behaalde resultaten;

Certificaat wordt voorzien van een automatische handtekening van de DEX-voorzitter.

**CERTIFICAAT
MINOR HBO**

**CERTIFICATE
MINOR HBO**

De deexamencommissie van de
bacheloropleiding

*The Departmental Examination Board of the
Bachelor's programme*

B <NAAM OPLEIDING>

B <STUDY PROGRAMME>

van HZ University of Applied Sciences,
gevestigd te Vlissingen, verklaart dat

*of HZ University of Applied Sciences, based at
Vlissingen, The Netherlands, declares that*

<NAAM EXTERNE MINOR STUDENT>

geboren op/born	XX-XX-XXXX
te/in	XXXXX
studentnr	XXXXX

De minor <NAAM MINOR ZOALS OP KIES OP
MAAT> met goed gevolg heeft afgelegd.

*has passed the minor <NAME MINOR
AS ON KIES OP MAAT> successfully.*

De minor had betrekking op de onderdelen
vermeld op het bijbehorend
resultatenoverzicht.

*Details of the subjects studied and grades
obtained are stated in the accompanying list.*

Vlissingen, 23-6-2020

handtekening vz DEX

NAAM DEX voorzitter
Voorzitter/Chairman

Student naam student
 Studentnummer xxxxx
 Geboortedatum Month day, year

Opleiding BOPLEIDING WAARONDER MINOR VALT
 Study programme B Engelse naam opleiding

MINOR NAAM	Resultaat/Result	ECTS	Datum/Date
Naam Toets 1 / Test 01	x.x (GDT)	xx.xx	xx maand 20xx
Naam Toets 2 / Test 02	x.x (GDT)	xx.xx	xx maand 20xx
Naam toets 3 / Test 03	x.x (GDT)	xx.xx	xx maand 20xx

Totaal 30,00

---

handtekening vz dex

De voorzitter van de
 deelexamencommissie,
naam voorzitter

Bijlage 7 Deadlines binnen logistieke proces minoren

Link naar Excel bestand:

[Deadline overzicht roosterplanning flex 2022-2023 versus planningminorbeleid.xlsx](#)